

EVGENIVS TERTIVS.

III. Indictio belli, & Cruciaz contra Paganos pro defensione Terræ Sanctæ Hierusalem, cum Indulgentiarum, & Priviligiorum concessione pro Cruce signatis.

*Ad hoc vide notata infra ad Conf. I. Gregorii VIII.
Audita tremendi.*

Edictum A. D. EUGENIVS EPISCOPUS S. ERVVS
1143. *Servorum Dei: Charissimo filio Ludovico Illustri, & gloriose Francorum Regi, & dilectis filiis Principibus, & universis Dei fidelibus per Galliam constitutis, salutem & Apostolicam benedictionem.*

Pontificium §. 1. *Quantum prædecessores nostri Romani Pontifices pro liberatione Orientalis Ecclesiaz laboraverint, & antiquorum relatione didicimus, & gestis eorum scriptum reperimus.*

Vobis §. 2. *Prædecessor etenim noster fel. mem. Papa Urbanus magno pro labore exercitu Hierosolymitano, ac alias Civitates expugnavit, Francorum praesertim fratribus annexis, postquam tuba intonuit, & ad ipsius liberationem S.R.E. filios de diversis mundi partibus sollicitare curavit. Adipius siquidem vocem Ultramontani, & præcipue Francorum Regni fortissimi, & strenui bellatores, & illi gloriolum ipsius sepulchrum passionis sua nobis memoriæ dimisit, & quamplures alias, quas prolixitatem viantes, memorare supersedimus, à Paganorū spurcitia liberarent. Quæ per gratiam Dei, & patrum vestrorū studium, qui per intervalla temporū eas defendere, & Christianum nomen in partibus illis dilatare pro viribus studebunt, usque ad nostra tempora à Christianis detentas sunt, & alias Urbes infidelium ab ipsis viriliter expugnatae.*

Sed postea §. 3. *Nunc autem nostris, & ipsis populi peccatis, exigentibus (quod sine magno dolore, & gemitu nos proferte non possumus) Edessa Civitas, quæ nostra lingua Rohais dicitur, quæ etiam ut fertur, cùm quondam in Oriente tota terra à Paganis detineretur, ipsa sola sub Christianorum potestate Domino serviebat, ab inimicis Crucis Christi capta est, & multa Christianorum Castella ab ipsis occupata, ipsis quoque Civitatis Archiepiscopus cum Clericis suis, & multi ali Christiani ibidem interfeci sunt, & Sanctorum reliquias infidelium conculationi date sunt, & dispersæ.*

Quod Christianorū maxime cedit desiderium. §. 4. *In quo quantum Ecclesia Dei, & toti Christianitati periculum imminet, & nos cognoscimus, & prudentiam vestram latè non credimus. Maximū namque nobilitatis, & probitatis indicium fore cognoscitur, si ea, quæ patrum strenuas acquisivit, à vobis filiis strenue defendantur; verumtamen si (quod absit) secus contigerit, patrum fortitudo in filiis immunita probatur.*

Mirredo Pst. auxilium Regis ac Principum Reci Francia florat pro fabvnenre Occidentalis Ecclesia. §. 5. *Universitatem itaque vestram in Domino comitem, rogamus, atque præcipimus, & in peccatorum remissionem injungimus, ut qui Dei sunt, eo maximè potentes & nobiles, viriliter accingantur, & infidelium multitudini, quæ se tempus victoria super nos adeptam lètatur, sic occurter, & Ecclesiam Orientalem tanta patrum vestrorum (ut prædictimus) sanguinis effusione ab eorum tyrannide liberain, ita defendere, & multa captivorum millia confratrum nostrorum de ipsis manibus eripere studeatis, ut Christiani nominis dignitas vestro tempore augetur, & vestra fortitudo, quæ per universum in dñm laudatur, integra, & illibata servetur. Sit vobis etiam in exemplum bonus ille Matathias, qui pro paternis legibus conservandis seipsum cum filiis & parentibus suis morti exponere, & quicquid in mundo possidebat relinquere nullatenus dubitavit, atque tandem divino cooperante auxilio, per multos tamen labores, tā ipse, quām sua progenies de inimicis viriliter triūphavit.*

§. 6. *Nos autem vestrorum quieti, & ejusdem Ec-*

*clesiaz destitutioni paterna sollicitudine providentes, il- indulgentia
lis, qui tam sanctum, tamque pontificarium opus, & la- ab Urbano
borum devotionis intuitu suscipere, & perficere decre- PP. instituta
verint, illam peccatorum remissionem, quam præfatus largitur in
prædecessor noster Papa Urbanus instituit, auctoritate opus perficiens
nobis à Deo concessa, concedimus, & confirmamus.*

§. 7. *Atque uxores, & filios eorum, bona quoque, & possessions sub S. Ecclesiaz, nostra etiam, & Archiepiscoporum, & Episcoporum, & aliorum Praetitorum Ecclesiaz Dei protectione manere decernimus.*

§. 8. *Auctoritate etiam Apostolica prohibemus, ut de omnibus, que cum Crucem accepimus, quietè possederint, nulla delictus quæstio moveatur, dñmque de ipsorum reditu, vel obitu certissimè cognoscatur.*

§. 9. *Præterea quoniam illi, qui Domino militant, nequaquam in vestibus pretiosis, nec cultu formæ, nec canibus, vel acepitribus, vel aliis, quæ portentant lasciviam, debent intendere, prudentiam vestram in Domino commoneamus, ut qui tam sanctum opus incipere decreverint, ad hanc non intendant, sed in armis, equis, & ceteris quibus infideles expugnant, totis viribus studium, & diligentiam adhibeant.*

§. 10. *Quicumque verò ex premuntur alieno, & usurparum tam sanctum iter puro corde conceperint, de præterito usurparum adstricti sunt Sacramento, vel fide, Apostolica eos auctoritate absolviimus.*

§. 11. *Liceat eis terras, sive ceteras possessiones suas, postquam commoniti propinquai, sive Domini, ad quorum feudum pertinent, pecuniam commodate aut noluerint, aut non valuerint, Ecclesiasticis, vel aliis quoque fidelibus, liberè sine ulla reclamatione impignorare.*

§. 12. *Peccatorum remissionem, & absolutionem juxta præfati prædecessoris nostri institutionem, Omnipotens Dei, & beati Petri Apostolorum Principis auctoritate nobis à Deo concessa tales concedimus, ut qui tam sanctum iter devotè incepérunt & perfecérunt, sive ibidem mortuus fuerit, de omnibus peccatis suis, de quibus corde contrito & humiliato confessionem suscepit, absolutionem obtineat, & sempiternæ retributionis fructum ab omnium remuneratore percipiat.*

Dat. Vetrallæ, Kal. Decembri.

ANASTASIUS QUARTUS PONT. CLXX.
ANNO DOMINI MCLIII.

Anastasius IV. Romanus, Conradus de Suburra ante vocata, Benedicti filius, Canonicus Regularis, Episcopus Cardinalis Sabinius, ab Honorio II. Papa factus. Creatus, & consecratus 6. Idus Julii. Anno 1153. Vixit an. 1. mens. 4. dies 2. Cremavit Episc. Pres. totidem. Obiit Roma in Patriarchio Lateran. 3. Nonas Dic. 1154. Corpus ejus in Basilica Constantiana conditum est. Vacavit sedes die 1.

Confirmatio

ANASTASIUS QVARTVS.

83

I. Confirmatio Canonicorum Regularium Ordinis
S. Augustini, in Sacrae Leteran. Ecclesia,
cum graciarum clargitione.

Ad hac videnda omnino est const. 2. Paschal. supra
fol. 53. Quanto, cum ibi notatis in rub.

Edita A. D. 1154. ANASTASIUS EPISCOPVS S.
Servus Servorum Dei: Dilectus filii Ioanni, Priori Sa-
crofane Patriarchi Basilice Salvatoris Domini, qua-
Confianiana vocatur: pariterque Ioan. Baptista, ac
Ioannis Evangelista; ejusque fratribus Canonicis, tam
præsentibus, quam futuris, regularem vitam professi in
perpetuum.

Pontificia po-
testatis mar-
tatio.

RESTATEM ligandi, atque solvendi tam in
coelis, quam in terra, Beato Petro, ejusque
Successoribus auctore Deo principaliter
traditam, illis Ecclesia verbis agnoscit,
quibus Petrum est idem Dominus alloquitus: Quid
cumque ligaveris super terram erit ligatum & in coelis;
& quodcumque solveris super terram, erit solutum & in
coelis. Ipsi quoque & proprie firmitas, & alienæ fidei
confirmatio, eodem Deo auctore præstatur, cum ad eum
dicitur: Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu
conversus aliquando confirmas fratres tuos. Oportet
igitur nos, qui (licet indignè) Beati Petri residemus in
loco, prout diuina nobis clementia, & scire, & posse
donaverit, prava corrigit, recta firmare, & in ejus Ec-
clesia sic ad arbitrium judicij disponenda disponere, ut
de vultu ejus judicium nostrum prodeat, & oculi nostri
videant æquitatem. Equeum est ergo, ac rationabile, ut
suis unicuique honor Ecclesiæ, ac dignitas conservetur.
Et sicut in humani corporis compage naturalis ratio
singulis quibuscumque membris ad salutem providens,
speciales & proprios actus edocet, nobilioribus verò
suum dignitatem conservat; ita in corpore Ecclesiæ,
Apostolica providentia secundum Sacrorum institutio-
nes canonum, universas regit Ecclesiæ, digniores autem
& famosiores in sui status prærogativa custodit.

Confirmatio
de qua in
rub.

Licetia que-
cumque bona
acquirendi.

Forma eli-
gendi suorum
Priorum. Ad
quod vide
etiam const.
7. Mar. V. so-
licitudinis.

Licetia alios
in religione

municati vel interdicti suis, & quæque eiusdemjus contradi-
cione ad conversionem suscipere. Et qui suscepit fuerint, Tu intellige
cum communi consilio Prioris & fratrum, nulli de ob-
dientia teneantur nisi Romano Pontifici, ac Priori ejus-
dem Ecclesiæ. Et si quid scriptum contra hoc nostra pri-
vilegium aliquo tempore apparuerit, id irritu ducimus.

§. 5. Prohibemus autem, ut nulli statutum post factum
in codem loco professionem, sine Prioris sui licentia fas
sit de claustris discedere; & discedentes vero absque au-
tusmodi literarum cautele, nullus audeat retinere.

§. 6. Adhibentes suggestiones, & voluntate fratrum

nostrorum Cardinalium Episcoporum sanximus, ut ea-
dem Ecclesia tanquam Principalis, Mater, & Domina

omnino libera sit, & nulli penitus, nisi soli Romano
Pontifici sit subiecta, atque iude Episcopi salubri provi-
dentialia, veluti cooperatores & Vicarii nostri, ipsius Venet
Basilicæ utilitatem, & honestatem provideant.

Prædictis ho-
dieribus de
aliquibus
oblique licon-
ata Prioris.
Ecclesia La-
terana, exem-
ptio ab omni
superioritate

§. 7. Illud vero quod à memorato prædecessore no-
stro Alexandro statutum est, maximè oblivivare precipi-
mus, videlicet ut vesta, seu vestes altaris, & cuncta sacri
mysterii ornamenta, non tangantur, vel proferantur, seu
reponantur, aut etiam quæcumque oblationes, desuper
altari, à non sacratis Deo ministris tollantur.

§. 8. Porro celebrantibus ibidem Episcopis sacra Mis-
sarium solemnia, in Clericalibus tunicis praesentes sitis,
cantum imponamus, & ex vobis Presbyterum, Diaconum,
Subdiaconum, atque Acolytū semper providere curetis.

§. 9. Præterea minus quatuor fratribus assistem. Missa
in eadē Ecclesia, etiā diebus privatis minimè celebretur.
Diebus vero Dominicis, & in Sanctorum festivitatibus,

quantuscumque fuerit plenarius vester adgit convenitus.

§. 10. Ut autem in Ecclesia ipsa regularis ordinis &
disciplina vigor inviolabiliter auxiliante Deo custodia-
tur & servetur: unumquemque prædictorum Cardina-
lium Episcoporum, qui sunt ad principalis altaris servi-
tū deputati, semel in hebdomada de observantia Regu-
lae cum fratribus ipsius loci, Capitulū tenere, & si quid
grave corrugendum fuerit, cum communi consilio Prio-
ris, & fratrum, per ipsos vice nostra emendari statuimus.

§. 11. Si qua igitur in posterum Ecclesiastica, secula-
risve persona, haec nostra constitutionis, & confirma-
tionis paginam sciens, contra eam ausu temerario venire
tentaverit, secundo, tertiove commonita, si non satis-
factione congrua emendaverit, potestatis honorisque
sui dignitate caret, reamque se divino judicio existere
de perpetrata iniuriae cognoscat, & à Sacratissimo
corpo, & sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri
Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine di-
stricte ultiō subjaceat. Cunctis autem eisdem loco ju-
ra servantiibus sit pax Domini Iesu Christi, quatenus
& hic fructum bone actionis percipiant, & apud distri-
ctum judicem præmia æternæ pacis inveniant.

Dat. Pontificatus anno secundo 1154.

Dat. P. A. 1.

Hospitalis, & Religionis Sancti Joannis Hierosolymitanæ, sub Sedis Apostolicae protectione suscep-
tio, cum privilegiorum clargitione.

Alia & maxima quidem alii Pont. prævilegia conce-
serunt, ut videre est inf. in Ioan. 22. const. 5. Exhib-
ita, & latius in Pii 4. const. 9. Circumspetta, &
in alia n. 29. Romani.

Ad hujusmodi privilegiorum intelligentiam moderatio-
nemque & respectivæ extensionē, attende infra Pii V.
const. 77. Etsi cuncta, & aliam n. 136. Explicat. Nec
non & const. 60. Greg. XIII. Quo magis, & alia n. 67.
Circumspeta, ac aliam n. 82. Controversia. Et par-
ter in const. 43. Sixt. V. Equeum, & const. 5. Greg. XIV.
Quanta, & Clem. VII. const. 37. Aequa.

Deum omnibus hæc privilegia, & alia quomodo liber
cessa hujusmodi Hospitali, ac Religioni confirmavit,
& approbavit S. D. N. Urban. VIII. in sua const. 15.
Universalis, inf. tom. 4. Attende etiam quod emanavit
Decretum à Sacra Tridentini Concil. Interpretum

F. 3 Congre

9. 4. Licet vobis præterea Clericos è sæculo fu-
gientes, vel laicos liberos undecimque sint, nisi excom-
Bullar. Mag. Tom. I.

Congregatione quo cavetur Constitutionem Greg. XV, de Judicibus Conservatoribus editam, quae est in dicto tom. 4, inter dicti Greg. Const. num. 9, non afficeret hanc Religionem, & illud confirmavit idem S. D. N. Urb. VII, in const. 78. Exponi, inf. dicto tom. 4. Et alia statuit de electione Magni Magist. const. 86. in specula, d. 1000.

A. N A S T A S I U S E P I S C O P U S,
Servus Servorum Dei. Dilecto filio Raymundo Magistro Xenodochii Civitatis Hierosolymitanae, Ec.

Hospitalitatis communis datio.

Christiane fidei religio hoc piè credit, & veraciter confitetur, quod Dominus & Salvator noster Jesus Christus, cùm omnini dñe esset, pro nobis est pauper effectus. Unde etiam ipse suis imitatoribus oportuna consolationis præmia re promittens: Beati (inquit) pauperes, quoniam vestrum est Regnum Cœlorum. Idemque pater orphanorum, refugium pauperum, ad hospitalitatem, & beneficentiam nos hortans in Evangelio ait: Quod uni ex minimis meis fecisti, mihi fecisti. Quique ad comprobandum tanta bonitatis excellentiam, etiam pro calice aquæ frigidæ se mercedero redditurum asseruit.

Hospitalis Hierosolymitanus sub professione Sedis Apostolica suscepio.

S. 1. Nos igitur, quibus ex injuncto officio imminet, his qui longè, & his qui propè sunt, paterna sollicitudine provide, devotionem vestram debita benignitate complectimur, & quemadmodum postulatur, ad exemplar prædecessorum nostrorum fcl. mem. Innoc. I. Celestini, Lucii, Eugenii, Romanorum Pontificum, Hospitalie, & Domum Sanctæ Civitatis Hierusalem, sub B. Petri tutela suscipimus, atque personas, sive res ad eum pertinentes Apostolicae Sedis privilegio communimus.

Bona etià stabilitum ac quisitionis promissio.

S. 2. Statuentes ut quascumque possessiones, quæcumque bona, ad sustentandum peregrinorum & pauperum necessitatem, & Hierosolymitanæ Ecclesie, vel aliarum Ecclesiastarum Parochiis & Civitatum Territorii, per tuæ providentiaz vigilantiam eidem Xenodochio rationabiliter acquisita, seu à quibuslibet viris oblata, aut in futurum, concessione Regum, vel Principum, largiente Domino, offerri, vel aliis justis modis acquireti contigerit; quæque à Venerabilibus fratribus Hierosolymitanæ Sedi Patriarchis legitimè concessa sunt, tam tibi, quam successoribus tuis, & fratribus peregrinorum cum gerentibus, quieta semper, & integra conservari præcipimus.

Hospitalia que & cat. contruendi. Tu ad hoc vide formæ novissimam à Clem. VIII. in const. 99. Quoniam.

S. 3. Si qua verò loca fuerint eidem Venerabili Domui ab aliquo devotione collata, liceat vobis ibidem villas ædificare, Ecclesias & Cæmeteria ad opus hominum ibi morantium fabricare. Ita tamen ut vicina Abbatia, vel religiosorum virorum Collegium, non existat, quæ ad hoc valeant perturbari. Cum autem terra data vobis quolibet iusto titulo conferentur, facultatem, & licentiam habeatis ibidem Oratoria constituendi, & Cæmeteria faciendi ad opus peregrinorum, & tantummodo fratrum qui de nostra fuerint mensa.

Receptores non impeditantur.

S. 4. Decernimus ergo ut receptores vestrarum fraternitatum, sive Collectarum, salvo jure Dominicorum suorum, in B. Petri, & nostra protectione consistant, & per tertias in quibus fuerint pacem habeant.

Receptio Ecclæstica sepultura non negetur.

S. 5. Simili modo sancimus, ut quicumque in vestra fraternitate fuerit receptor, si forte Ecclesia ad quam pertinet, à divinis officiis fuerit prohibita, eumque mori contigerit, eidem sepultura ecclesiastica non negetur, nisi excommunicatus vel nominatum fuerit interdictus.

Collectorum & receptori adventus promittitur etiam tempore interdicti.

S. 6. Præterea si qui fratrum vestrorum ad recipientium easdem fraternitates, & collectas, à vobis fuerint missi, ad aliquam Civitatem, Castellum, vel vicum advenierint, si forte locus ille à divinis officiis sit interdictus, pro omnipotenti Dei reverentia, in eorum jucundo adveniu, semel in anno aperiatur Ecclesia, & exclusis excommunicatis, divina ibi officia celebrentur.

Exemptio à dispensatione ordinis.

S. 7. Quia verò omnia vestra sustentationibus peregrinorum, & pauperum debent cedere, ac per hoc nullatenus aliis usibus ea convenit applicari, constituimus,

de laboribus, quos vestris sumptibus colitis, nullus omnino cleretus, vel laicus decimas à vobis exigere Ad hoc videlicet habet in Rubricula indicata.

S. 8. Stauimus ut nulli Episcopo, in Ecclesiis à vobis subditis, interdicti suspensiois, vel excommunicationis sententiam liceat promulgare. Veruntamen si generale Interdictum fuerit in locis illis prolatum, exclusis excommunicationis, & nominatum interdictis, clausis januis, absque campanatum pulsatione, plane divina officia celebrentur.

S. 9. Ut autem ad plenitudinem salutis, & caram animarum vestrarum nihil vobis desit, atque Ecclesiastica Sacra mentis, & divina officia vobis & Christi pauperibus commodi exhibeantur, sancimus ut liceat vobis Clericos, & Sacerdotes, habito prius tamen de eorum honestate, & ordinatione, quantum ad vestram scientiam pertinet, per literas sive testes convenientes, & testimonia, undecimque ad vos venientes suscipere, & tam in principali domo vestra, quam etiam in obediencia sibi subditis, vobiscum habere, dummodo, si è vicino sunt, eos à propriis Episcopis.... iidemque nulli alii professioni vel Ordini teneantur obnoxii. Quod si Episcopi eosdem vobis concedere forte noluerint, nihilominus tamen auctoritate S. R. E. eos suscipiendi, & retinendi licentiam habeatis. Idem verò Clerici nulli persone extra vestrum Capitulum, nisi Romano Pontifici sint subjecti.

S. 10. Laicos verò liberos ad conversationem & pauperum Christi servitium, absque alicujus contradictione suscipiendi nihilominus vobis concedimus facultatem.

S. 11. Fratribus verò vestris semel in atque in sacro vestro Collegio receptis, post factam professionem, & habitum Religionis assumptum, revertendi ad Seculum interdicimus facultatem. Nec alicui eorum fas sit, post factam professionem semel assumptam Crucem Dominicam, & habitum vestre professionis abjicare, vel ad alium locum, seu etiam Monasterium majoris seu minoris Religionis, obtenta, invitis sive inconsultis fratribus, aut eo qui Magister extiterit, licentia transmigrare. Nullique Ecclesiasticae secularique personæ ipsos suscipiendi aut retinendi licentia pateat.

S. 12. Consecrationes verò altarium, seu basilicarum Licentia sacramentationes Clericorum, qui ad factos ordines fuerint promovendi, & cetera Ecclesiastica sacramenta à dicesciano siue apud Episcopo, si quidem catholicus fuerit, & gratiam sive communionem Apostolicae Sedi habuerit, & ea gratis ablique aliqua pravitate vobis volenter exhibere. Alioquin liceat vobis catholicum quicunque malueritis adire Antistitem, qui nimis nostris suffultus auctoritate, quæ postulantur indulget.

S. 13. Obeunte verò te nunc ejusdem loci Provisore, arque Praeposito, nullus ibi qualibet subreptione, astutia, seu violentia præponatur, nisi quem fratres ibidem, electio fratres ad secundum Deum elegerint.

S. 14. Præterea honores omnes, sive possessiones, quas idem Xenodochium ultra seu citra mare, in Asia, vel in Europa, aut in presenti justè habet, vel in futurum rationabilibus modis Deo proprio poterit adipisci, pro vobis pro hospitalitatis studio entitibus, & per vos jam dicto Xenodochio confirmamus. Nulli ergo, &c.

Dat. Lateran. per manum Rolandi S. R. E. Presbyteri Cardinalis, & Cancellerii, 12. Kalend. Novembris, indicione quarta, Incarnationis Dominicæ 1154. Pontificatus Domini Anastasi Quarti, Anno Secundo.